

PRVNÍ MINCE S NÁPISEM „KARABACH“

V průběhu archeologických průzkumů, které byly opakovaně prováděny na území Karabachu, jedné z historických oblastí Ázerbájdžánu, byly objeveny cenné numismatické nálezy, včetně vzácné mince s názvem „Karabach“.

Původ ražby mincí na území Ázerbájdžánu se datuje do 3. století před naším letopočtem. Studie starobylých mincí objevených při vykopávkách naznačuje existenci mincoven v Kavkazské Albánii – jednom z nejvýznamnějších států Jižního Kavkazu, který existoval v pozdním starověku a na začátku středověku. Podle dostupných vědeckých dat kolovaly **v Karabachu drachmy a tetradrachmy, které byly raženy v mincovnách Kavkazské Albánie podle podobného typu mincí Alexandra Velikého.** Jak dokládají nálezy, později se na území Karabachu razily mince Sásánovské říše, arabského chalífátu, státu Širvanšáhů a také Sajidů, Salaridů, Ravvadidů, Šeddadidů, Eldegizidů (atabeků z Ázerbájdžánu).

Ve 13.–14. století byly v Ázerbájdžánu v širokém oběhu takzvané *muzaffari*, mince ražené Ílchanátem (Khu-laguidov, 1256–1358). Z té doby pochází **první nám známá mince s nápisem „Karabach“.** Jedná se o **stříbrný dirham vyražený v karabašské mincovně roku 1349** (750. roku Hidžry) za vlády chána **Anuširvána** (1344–1356), 18. zástupce dynastie Hulaguidů. Mince je uložena v numismatickém fondu Národního muzea dějin Ázerbájdžánu.

Na lící straně mince je v kartuši nahoře vyryto slovo „sultán“ v arabštině, níže ujugurským písmem „Anušir-“

ny ve městech **Bazar, Tabríz, Nachičevan, Bajlakan, Jerevan, Maraga, Salmas, Alagir (Alagez), Orumíje** a vážily 1,1–1,2 g. **Od roku 1356 byla v říši zastavena ražba stříbrných dirhamů se jménem Anuširván.** V roce 1357 byl Ílchanát, podkopaný vnitřními rozpory, přepaden chánem Zlaté hordy Janibekem (1341–1357) a brzy na to Anuširván zemřel.

Stříbrné dirhamy ražené se jménem Anuširván byly nalezeny při vykopávkách v Baku a ve vesnici Ramana, ve vesnici Gušču poblíž Šamachi stejně jako ve městech Dželilabad, Bejlagan (Bajlakan),

Barda, Tovuz, Nachičevan.

V druhé polovině 13.–14. století tedy v Ílchanátu, jehož součástí byl Ázerbájdžán, hrály v měnovém oběhu hlavní roli stříbrné dirhamy. Mezi těmito mincemi je unikátní nález s vyraženým názvem ázerbájdžánské historické oblasti Karabach. 🌟

ván“, pod tím také ujugsky „ať vládne navždy“, po obvodu kartuše arabsky „vyraženo v Karabachu v sedm set padesátém roce“. Na zadní straně je uprostřed kartuše arabštinou vyraženo: „Není boha kromě Alláha a Mohamed je jeho prorok“ a kolem dokola jsou jména chalífů, Abubekr, Omar, Osman a Ali.

Místo ražby mince není konkrétně uvedeno, výrobci se omezili na informaci o správním regionu Karabach. V této době se **mincovny na území Karabachu nacházely ve městech Barda, Bajlakan, Gandža a Tovuz.** Na začátku vlády Ílchána Anuširvána vážily stříbrné dirhamy 1,43 g, ke konci jeho vlády kvůli ekonomickému a politickému úpadku státu, který byl důsledkem vnějších válek a vnitřních rozbrojů, klesla váha na 0,87 g. Výše popsaný stříbrný dirham patří k typu „E“. Mince stejného typu byly téhož roku raže-

Literatura

1. Rəcəbli Ə.M. Azərbaycan sikkələri. Bakı: Xalqbank, 2012
2. Yıldırım M., Akyıldız A. Konya Müzesi envanterinde kayıtlı İlhanlı hükümdarı Ebu Said Bahadır han dönemine ait sikkelerden örnekler //İstem, Sayı 29, 2017, s. 61-78
3. Ilkhans //www.zeno.ru/showgallery.php?cat=1820

